

Zdolność rozkładu drewna przez *Gymnopilus junonius* (Fungi, Agaricales)

Andrzej Szczepkowski

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytut Nauk Leśnych

Konferencja Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego „Nowoczesne spojrzenie na fitopatologię”, Poznań, 7-8 września 2022 r.

Wprowadzenie

Charakterystyka gatunku

Owocniki: kapeluszowe, średnich i dużych rozmiarów, żółtaworudawe, z łuskami, mięsiste, trzon z pierścieniem, zapach rzodkwi, jednoroczne, rosną zwykle grupowo (VII-X).

Występowanie: szeroko rozprzestrzeniony na terenach nizinnych w Europie, nie rzadki.

Biotop: lasy, parki, zadrzewienia.

Substrat: pniaki, kłody, podstawa pni licznych gat. drzew liściastych (m.in. *Acer*, *Fagus*, *Quercus*) rzadziej iglastych (m.in. *Pinus*).

Typ rozkładu drewna: biały.

Owocniki *G. junonius* (łysaka wspaniałego)

Cel pracy: określenie zdolności rozkładu drewna drzew liściastych i iglastych przez izolat *Gymnopilus junonius* pochodzący z populacji rosnącej w Polsce.

Material i metody

- Izolat *G. junonius* uzyskany z owocników wyrosłych na pniaku *Acer pseudoplatanus* (WAML-CK65, SGGW INL, KOL).
- Pochodzenie drewna: Nadl. Kartuzy – (*Pinus sylvestris*, *Picea abies*, *Fagus sylvatica*, *Quercus robur*), 12 próbek drewna/gatunek drzewa.
- Laboratoryjny test rozkładu drewna (norma PN-EN 350-1 (2000), European Standard EN-113 (1996), procedury szczegółowo opisane w pracach Szczepkowskiego (m.in. 2010, 2021).
- Jako miarę zdolności do rozkładu drewna przyjęto ubytek suchej masy po czteromiesięcznym okresie inkubacji.

So

Św

Bk

Db

Wyniki

Zakres wartości ubytku masy drewna [%] czterech gatunków drzew spowodowany przez badany izolat *Gymnopilus junonius* po 16 tygodniach inkubacji; s – odchylenie standardowe.

Gatunek drzewa	Najmniejsza	Średnia	Największa	s
<i>Fagus sylvatica</i>	18,10	20,78	25,43	2,11
<i>Pinus sylvestris</i>	10,91	12,43	14,60	1,09
<i>Picea abies</i>	9,02	11,63	13,20	1,26
<i>Quercus robur</i>	2,23	2,70	3,72	0,53

Podsumowanie i wnioski

- Testowany izolat *Gymnopilus junonius* charakteryzuje się dobrymi właściwościami rozkładu drewna, w szczególności liściastego.

- W doświadczeniu laboratoryjnym *G. junonius* w największym stopniu rozłożył drewno gatunku rozpierchłonaczyniowego – **buka zwyczajnego** (średnio ponad **20%** ubytku masy), w mniejszym stopniu drewno gatunków iglastych – **sosny zwyczajnej** (ponad **12%**) i **świerka pospolitego** (ponad **11%**), a w najmniejszym stopniu drewno gatunku twardzielowego – **dębu szypułkowego** (ponad **2%**).

- Weryfikacja właściwości badanego izolatu w warunkach polowych pozwoli ocenić jego przydatność do rozkładu pniaków i konkurencyjność w stosunku do patogenów korzeniowych.